

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Στην Ελλάδα

ΒΗΜΑ 13

Οικογενειακώς

Σενάριο: Η Δανάη συναντάει στο δρόμο την Αγγελική, μια φίλη της από την Αθήνα.

ΓΕΝΙΚΑ

Η διδασκαλία της Γενικής είναι απαραίτητη για τη βασική γνώση της ελληνικής γλώσσας αρκεί μόνο να αναλογιστεί κανείς ότι όλοι οι δρόμοι είναι στη γενική π.χ. **η οδός Σταδίου, Πανεπιστημίου, Ακαδημίας κ.λπ.**

Επίσης τα γυναικεία επίθετα είναι στη γενική π.χ. **ο κύριος Παπαδόπουλος / η κυρία Παπαδοπούλου, ο κύριος Χατζής / η κυρία Χατζή, ο κύριος Χάλακας / η κυρία Χάλακα.** Σε ορισμένα ονόματα έχει επικρατήσει η γενική και για το αρσενικό π.χ. **ο κύριος Πέτρου / η κυρία Πέτρου.** Αυτό το είδος των επιθέτων συνηθίζεται πολύ στην Κύπρο π.χ. **ο κύριος Θεοφάνους / η κυρία Θεοφάνους.**

Το Βήμα 13 είναι ένα κεφάλαιο στο οποίο με την παρουσίαση των οικογενειακών σχέσεων παρουσιάζεται η γενική πτώση των άρθρων, των ονομάτων, των επιθέτων, της ερωτηματικής αντωνυμίας ποιος; (ποιανού;) και των κλιτών αριθμητικών 1, 3, 4. Προφορικά μπορεί ο διδάσκων να παρουσιάσει στην τάξη και τη λέξη **Τίνος**: Τίνος (= Ποιανού;) είναι αυτό; Έτσι η ηλικία, ένας επικοινωνιακός στόχος, ο οποίος είναι από τους βασικούς του πρώτου επιπέδου εκμάθησης μιας γλώσσας, παρουσιάζεται σ' αυτό το Βήμα, ενώ θα έπρεπε να παρουσιαστεί νωρίτερα. Προτιμήσαμε να το παρουσιάσουμε αργότερα, διότι θεωρήσαμε ότι είναι πιο σημαντικό να παρουσιαστεί τεκμηριωμένη πτώση της έκφρασης: **Πόσων χρονών είσαι;** καθώς και η χρήση της γενικής των αριθμητικών: **ενός, τριών, τεσσάρων** και των πολλαπλασίων τους αντί να παρουσιαστεί η ηλικία νωρίτερα μεν αλλά μόνο επικοινωνιακά. Είναι αποδεδειγμένο ότι στο θέμα της ηλικίας παγιώνονται λάθη στην εκφορά της, του τύπου: **Είμαι είκοσι τρία, είναι είκοσι ένα κ.λπ.** ακόμη και σε προχωρημένα επίπεδα εκμάθησης των ελληνικών.

Έτσι λοιπόν με τη χρήση της γενικής μπορούμε άνετα να προχωρήσουμε και να ολοκληρώσουμε τη θεματική ενότητα **Ταυτότητα ενός προσώπου** με την προσθήκη της ηλικίας του. Στο Βήμα 13 προστίθεται ένα βασικό κομμάτι της μεγάλης θεματικής ενότητας ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΙ, υποενότητα της οποίας είναι η Εξωτερική εμφάνιση προσώπου. Έτσι με την περιγραφή των κοριτσιών της Αγγελικής, της φίλης της Δανάης, αρχίζει η περιγραφή των μαλλιών και των ματιών Π.χ. **Καστανή με πράσινα μάτια**, η οποία περιγραφή συνεχίζεται στο 13.8 με την περιγραφή τεσσάρων ατόμων, δύο γυναικών και δύο ανδρών για τους οποίους, εκτός από την περιγραφή της εξωτερικής τους εμφάνισης Π.χ. **Είναι ξανθός με μπλε μάτια, είναι μελαχρινή με μακριά μαλλιά και μαύρα μάτια**, προστίθενται και επίθετα που προσδιορίζουν το χαρακτήρα τους και διαμορφώνουν την προσωπικότητά τους. Π.χ. **Είναι σοβαρό και συμπαθητικό παιδί, είναι έξυπνη και γλυκιά κοπέλα, είναι πολύ καλός, γελαστός και χαρούμενος άνθρωπος.** Η χρήση της γενικής, εκτός από την ηλικία, επεκτείνεται και στην ιδιοκτησία, π.χ. **Είναι το σπίτι του Στέφανου** αλλά και στις συγγενικές και κοινωνικές σχέσεις, π.χ. **Είναι ο γιος του γιατρού, είναι φίλος του πατέρα σου;**

Με τη χρήση του λεξιλογίου, που αφορά τις οικογενειακές σχέσεις, παρουσιάζονται στο Βήμα 13 τα περιττοσύλλαβα αρσενικά και θηλυκά ονόματα π.χ. **ο παππούς / οι παππούδες, ο μπαμπάς / οι μπαμπάδες, η μαμά / οι μαμάδες, η γιαγιά / οι γιαγιάδες.**

Στο Βήμα 13 ολοκληρώνεται η κτητική αντωνυμία με την προσθήκη πολλών κτημάτων και ενός ή πολλών κτητόρων. Π.χ. **Οι φίλοι μου / οι φίλοι μας.**

Στο Βήμα 13 παρουσιάζουμε τις ευχές που λέμε στους γονείς για τα παιδιά τους σε ποικίλες περιπτώσεις.

Να σου / σας ζήσει / ζήσουν! Να εξηγηθεί στους μαθητές πότε λέμε **Να σου** (φιλικό πρόσωπο) ή **Να σας** (πληθυντικός ευγενείας ή απλώς πληθυντικός) και πότε λέμε **ζήσει** (ένα παιδί) ή **ζήσουν** (πολλά παιδιά).

Οι περιπτώσεις κατά τις οποίες λέμε αυτή την ευχή είναι στα γενέθλια, στην ονομαστική γιορτή, σε κάποια επιτυχία του παιδιού ή και απλώς όταν βλέπουμε το ίδιο το παιδί σε κάποια φωτογραφία ή όταν το συναντάμε κάπου με τους γονείς του και θέλουμε να εκφράσουμε κάποιο θαυμασμό γι' αυτό. Τότε συμπληρώνουμε με αυτή την ευχή. Π.χ. **Τι όμορφη που είναι η Ελενίτσα! Να σας ζήσει! Ή Συγχαρητήρια!** (για κάποια επιτυχία σε εξετάσεις, στον αθλητισμό κ.λπ.) **Να σας ζήσει!**

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ		ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ	
• Μιλώ για την οικογένειά μου	Έχω μία κόρη κι ένα γιο.	1. Η γενική των άρθρων, των ουσιαστικών και των επιθέτων	τα σπίτια μου τα σπίτια μας
• Περιγράφω κάποιο άτομο	Είναι μελαχρινός με μαύρα μάτια. Έχει μαύρα μαλλιά.	2. Τα αρσενικά σε -ας/-άδες & -ους/-ούδες και τα θηλυκά σε -ά/-άδες	ο μπαμπάς – οι μπαμπάδες ο παππούς – οι παππούδες η γιαγιά – οι γιαγιάδες
• Ρωτάω σε ποιον ανήκει κάτι	- Ποιανού είναι αυτό το σπίτι; - Είναι το σπίτι του Στέφανου.	3. Η κτητική αντωνυμία (πολλά κτήματα)	
• Ρωτάω για την ηλικία κάποιου ατόμου	- Πόσων χρονών είσαι; - Είμαι είκοσι τριών χρονών.	4. Η γενική των αριθμητικών	1, 2, 3
Ευχές προς συγγενικό άτομο κάποιου	Να σου / σας ζήσει! (το παιδί) Να σου / σας ζήσουν! (τα παιδιά)		

Λύση της άσκησης 13.5. από το βιβλίο του μαθητή			
Σημειώστε: Σωστό ή Λάθος;			
α.		Σωστό	Λάθος
1.	Η Δανάη δε γνωρίζει την Αγγελική.		✓
2.	Η Αγγελική δουλεύει στο Αρχαιολογικό Μουσείο.	✓	
3.	Η Αγγελική νοικιάζει το σπίτι της Αναστασίας.		✓
4.	Ο Στέφανος είναι ο αδερφός της Αγγελικής.		✓
5.	Η Δανάη μένει στο σπίτι της μητέρας της.	✓	
6.	Ο άντρας της Αγγελικής κάνει διακοπές στην Αίγινα.	✓	
7.	Η Αγγελική έχει φωτογραφίες των παιδιών της στο κινητό της.	✓	
8.	Η Ευγενία είναι δεκατεσσάρων χρονών.		✓

β.		Σωστό	Λάθος
9.	Η Πόπη είναι η γυναίκα του Αντρέα.		✓
10.	Ο πατέρας του Μιχάλη είναι γιατρός.	✓	
11.	Ο Μιχάλης είναι φίλος του κυρίου Λούρη.		✓
12.	Ο Αντρέας είναι διευθυντής του νοσοκομείου της Αίγινας.	✓	

Λύση της άσκησης 13.7. από το βιβλίο του μαθητή

Συμπληρώστε τις προτάσεις

Ο Μίλτος είναι ο αδελφός της **Αγγελικής**.

- ο γιος του **Γιώργου** και της **Εύας**.
- ο μπαμπάς του **Γιώργου** και του **Βασίλη**.
- ο θείος της **Ευγενίας**, της **Ιόλης** και της **Μικαέλας**.

Ο Γιώργος και ο Βασίλης είναι οι γιοι του **Μίλτου** και της **Σταυρούλας**.

- οι εγγονοί / τα εγγόνια του **Γιώργου** και της **Εύας**.
- οι ανιψιοί / τα ανίψια του **Αλέξη** και της **Αγγελικής**.
- οι ξάδερφοι / τα ξαδέλφια της **Ευγενίας**, της **Ιόλης** και της **Μικαέλας**.

	ΠΡΟΘΕΡΜΑΝΣΗ (Τετράδιο ασκήσεων)	ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΕ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ
Στόχοι Προθέρ- μανσης	Βασικός στόχος της Προθέρμανσης 13 είναι η συνειδητοποίηση από τους μαθητές μιας διαφορετικής πτώσης, της Γενικής. Σημειώνουν αυτό που ακούνε. Π.χ. Σημειώνουν α. του κυρίου όχι β. ο κύριος	Γενική
ΠΡΟΘ. 13Α(Τ107)	Ο στόχος είναι η παρουσίαση της γενικής στα 3 γένη. Εκφώνηση: 1.β [Το όνομα του κυρίου είναι Τόμας Μόρτον.], 2.α [Το όνομα της κυρίας είναι Σεσίλ Λαφόν.], 3.β [Το όνομα του παιδιού είναι Δημήτρης.]	
ΠΡΟΘ. 13Β(Τ108)	Ο στόχος είναι να συνειδητοποιήσουν ότι στα αρσενικά σε- ος η γενική είναι -ου ενώ στα αρσενικά σε -ης, ας χάνει απλώς το τελικό -ς . Εκφώνηση: 1.β [- Ποιανού είναι το βιβλίο; - Το βιβλίο είναι του Πέτρου.], 2.β [- Ποιανού είναι το μολύβι; - Το μολύβι είναι του Θησέα.], 3.α [- Ποιανού είναι η γόμα; - Η γόμα είναι του Μιχάλη.]	
ΠΡΟΘ. 13Γ(Τ109)	Εδώ παρατίθενται αρσενικά και θηλυκά, οι μαθητές σημειώνουν αυτό που ακούνε και συνειδητοποιούν ότι σε αντίθεση με τα αρσενικά τα θηλυκά σε -α και -η στη γενική παίρνουν ένα -ς . Εκφώνηση: 1.α [του Θησέα], 2.γ [της Μαρίας], 3.β [της Ελένης], 4.α [του Μιχάλη].	

Γιώργος Ιακωβίδης

Νεκρή φύση

**ΒΗΜΑ 13: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ 13.1 ΕΩΣ 13.8 ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ & ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ
+ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΔΙΟΥ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΝ**

ΚΕΙΜΕΝΟ CD	ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΕ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ	ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ
13.1 T81	Το θέμα της παρουσίασης μιας οικογένειας είναι από τα πιο κατάλληλα για την παρουσίαση της Γενικής όπως αναφέραμε παραπάνω στα γενικά στοιχεία για το Βήμα 13. Με την παρουσία της Αγγελικής, μητέρας τριών κοριτσιών και φίλης της Δανάης μάς δίνεται η ευκαιρία μέσα από την τυχαία συνάντησή τους στην Αίγινα να παρουσιάσουμε φράσεις που περιλαμβάνουν τη γενική των άρθρων οριστικών π.χ. της Αίγινας, του Στέφανου αλλά και των αορίστων π.χ. ενός φίλου μου. Επίσης κάτι πολύ σημαντικό συνδέεται με αυτό το θέμα, η ηλικία και ιδιαιτέρως η γενική των κλιτών αριθμών, 1, 3, 4. Π.χ. Πόσων χρονών είναι τώρα; Είναι δεκαεφτά / δεκατεσσάρων χρονών. Οι γενικές επισημαίνονται με έντονα μαύρα γράμματα. Προτείνουμε στους μαθητές μας μετά την Προθέρμανση να δουν τις γενικές μέσα στο κείμενο πια. Οι δύο διάλογοι δραματοποιούνται από τους μαθητές και πρότασή μας είναι να απομνημονεύονται και να γράφονται από τους μαθητές χωρίς να υπαγορεύονται από τον καθηγητή, ως ένα τεστ. Αυτή η πρόταση δεν έχει γίνει στα προηγούμενα μαθήματα αλλά μας προτάθηκε από διδάσκοντες οι οποίοι είχαν θαυμάσια αποτελέσματα. Ίσως θεωρηθεί κάπως παλαιότερη μέθοδος αλλά και από ιδίαν εμπειρία η πρόταση αυτή δεν πρέπει να θεωρηθεί αμελητέα. Οπωσδήποτε αποδίδει ιδίως στο επίπεδο των αρχαρίων. Για τον διδάσκοντα είναι σημαντικό να κατανοήσει –και είναι ιδιαιτέρως εμφανές σ’ αυτό το Βήμα- πώς η προσπάθεια, να αναπτύσσονται παράλληλα η επικοινωνία και η γραμματική, επιτυγχάνεται βήμα-βήμα στην εξελικτική πορεία του βιβλίου. Παράλληλα αναπτύσσεται ένα νέο λεξιλόγιο που «δένει» -στην παρούσα περίπτωση αυτό της οικογένειας- με το όλο θέμα και τα γραμματικά φαινόμενα που το συνοδεύουν. Ασκήσεις: 13.1, 13.4, 13.5, 13.6. <i>Οι δύο διάλογοι του 13.1 διέπονται από τη χρήση της γενικής. Γι’ αυτό το λόγο στην άσκηση 13.1 δώσαμε μεγάλη βαρύτητα στην εξάσκηση αυτής της πτώσης διότι έτσι οι μαθητές θα μπορέσουν να αναπαραγάγουν το διάλογο με μεγαλύτερη ευκολία και άνεση.</i>	Γενική	Οικογένεια
13.2 T82	Εδώ επισημαίνεται η ιδιαίτερη κλίση των αριθμών 1, 3, 4, (Είμαι εξήντα ενός χρονών / Είμαι τριών μηνών / Είμαι είκοσι τριών χρονών / Είμαι ενενήντα τεσσάρων χρονών). Ασκήσεις: Η άσκηση 13.1.β που αφορά τα αριθμητικά έχει σημειωθεί να γίνει μετά τους διαλόγους 13.1 και η άσκηση 13.18 έχει σημειωθεί να γίνει στη ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ 3.	Αριθμητικά 1, 2, 3 .	
13.3 T83	Η γενική του αρσενικού της ερωτηματικής αντωνυμίας ποιος; ποιανού; χρησιμοποιείται γενικώς όταν το κοινό στο οποίο απευθύνουμε την ερώτηση δεν είναι καθορισμένου φύλου. Π.χ. Βρίσκουμε μέσα στην τάξη ένα μολύβι και ρωτάμε: Ποιανού είναι αυτό το μολύβι; Εάν στην τάξη είναι μόνο κορίτσια πάλι μπορούμε	Ερωτηματική αντωνυμία ποιανού;	

	να ρωτήσουμε με το ποιανού αλλά μπορούμε να πούμε και Ποιανής είναι αυτό το μολύβι; Παλαιότερη μορφή είναι και το Τίνος είναι αυτό το μολύβι; Από το <i>τις – τίνος</i>; Ασκήσεις: 13.2, 13.3. Με την προθέρμανση οι μαθητές μπήκαν στο νόημα της μορφολογίας της νέας πτώσης και ακόμη χωρίς την εμπειριστατωμένη παρουσίαση της γενικής στη Γραμματική 1. Ευελπιστούμε ότι θα μπορέσουν να κάνουν σωστά τις ασκήσεις 13.2 & 13.3.		
13.4	Στη σελίδα 71, στη γραμματική 3, έχει παρουσιαστεί η κτητική αντωνυμία (ένας κτήτορας ή πολλοί κτήτορες και ένα κτήμα). Π.χ. Το σπίτι μου / το σπίτι μας. Στο Βήμα 13 ολοκληρώνεται η κτητική αντωνυμία με την παρουσίαση ενός ή πολλών κτητόρων και πολλά κτήματα. Π.χ. Τα σπίτια μου / τα σπίτια μας.	Κτητική αντωνυμία	
13.5 Άσκ.	Άσκηση κατανόησης των δύο διαλόγων. Η άσκηση αυτή γίνεται αμέσως μετά την παρουσίαση των κειμένων. Δεν παίζει κανένα ρόλο ο αριθμός 13.5 ο οποίος εξυπηρετεί μόνο κάποια εσωτερική ταξινόμηση.		
13.6	Εδώ εμφανίζεται το γενεαλογικό δέντρο της οικογένειας της Αγγελικής και παρακάτω παρουσιάζεται η οικογένεια του αδελφού της, του Μίλτου. Γύρω από αυτά μπορούν να γίνουν πολλές ερωτήσεις και απαντήσεις ανά ζεύγη μέσα στην τάξη. Π.χ. - Ποιανού γιαγιά είναι η γιαγιά Εύα; - Είναι η γιαγιά της Ευγενίας, της Ιόλης, της Μικαέλας, του Γιώργου και του Βασίλη, - Ποιανού γυναίκα είναι η Αγγελική; - Είναι γυναίκα του Αλέξη κ.λπ. Μπορούν να χωριστούν οι μαθητές σε δυο ομάδες και να κάνουν η κάθε ομάδα 5 ερωτήσεις με τις απαντήσεις τους με χρονομέτρηση. Νικήτρια θα είναι η ομάδα που θα τελειώσει πιο γρήγορα και με τα λιγότερα λάθη. Ασκήσεις: 13.8, 13.9, 13.10, 13.12. Οι ασκήσεις 13.9 & 13.12 εκμαιεύουν τα προσωπικά βιώματά μας και γι' αυτό δεν αναφέρονται στις ασκήσεις που αντιστοιχούν ακριβώς στα κείμενα του βιβλίου.		
13.7 Άσκ.	Άσκηση σχετικά με τους βαθμούς συγγένειας της Αγγελικής και του αδελφού της. Προτείνουμε αυτή η άσκηση να γίνει πρώτα προφορικά και μετά γραπτά.		
13.8 T84	Στο 13.8 δίνεται η ευκαιρία να συμπληρωθεί η Θεματική ενότητα Χαρακτηρισμοί με ονόματα και επίθετα που συμπληρώνουν τη σωματική περιγραφή και το χαρακτήρα των τεσσάρων ατόμων που παρουσιάζονται στα 4 σκίτσα. Ασκήσεις: 13.11.		
ΓΡΑΜ. 1	Εδώ επισημαίνεται στην υποσημείωση αυτό που αναφέραμε στη γενική παρουσίαση του Βήματος 13 σχετικά με τις ονομασίες των οδών / πλατειών / λεωφόρων που είναι σε πτώση γενική. Ασκήσεις: 13.3, 13.15, 13.16.	Γενική	
ΓΡΑΜ. 2	Επισημαίνουμε στους μαθητές μας ότι η ιδιαιτερότητα της κλίσης των ονομάτων αυτών έγκειται στο ότι προστίθεται μία συλλαβή στον πληθυντικό αριθμό . Π.χ. ο μπαμπάς / οι μπαμπάδες Ασκήσεις: 13.21, 13.22.	Ονόματα περιποσύλλαβα	
ΓΡΑΜ. 3	Ένας ή Πολλοί κτήτορες / Ένα κτήμα Ασκήσεις: 13.18	Κτητική αντωνυμία	

ΓΡΑΜ. 4	Εδώ επισημαίνεται η χρήση του χρονών και ετών / έτους στη σημείωση μέσα στο πλαίσιο. Ασκήσεις: 13.17.	Αριθμητικά 1, 3, 4	
---------	---	-----------------------	--

* Οι αριθμοί σε κόκκινο χρώμα π.χ. **B1 (ΒΙΒΛΙΟ/ΤΡΑΚ 1)** αντιστοιχούν στις ασκήσεις του CD mp3 του Βιβλίου του μαθητή. ΦΑΚΕΛΟΣ: ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ Α1

* Οι αριθμοί σε κόκκινο χρώμα π.χ. **T1 (ΤΕΤΡΑΔΙΟ/ΤΡΑΚ 1)** αντιστοιχούν στις ασκήσεις του CD mp3 του Τετραδίου του μαθητή. ΦΑΚΕΛΟΣ: ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΑΣΚΗΣΕΩΝ Α1

	ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΤΡΑΔΙΟΥ ΑΣΚΗΣΕΩΝ
Λέξεις	Τετράδιο ασκήσεων: 13.13. / 13.14.
Ξέρω να τονίζω	Τετράδιο ασκήσεων: 13.23 (T110)
Προφορά	Εκφώνηση & ΛΥΣΗ: 13.24 (T111) εβδομήντα, 2.Αγγελική, 3.εγγονό, 4.διευθύντρια, 5.κοντός, 6.πενήντα, 7.μπλε, 8.συμπαθητική, 9.μπαμπάς, 10.άντρας, 11.Μπράβο, 12.Αντρέας, τριάντα, 13.χοντρός, 14.παντρεμένος. Το τραγούδι μας1: 13.29. (113)
Αξιολόγηση	Κ.Π.Λ. Τετράδιο ασκήσεων: 13.25 (T112) ΛΥΣΗ: 1.β, 2.β, 3.β, 4.α, 5.β, 6.β, 7.α, 8.α, 9.β, 10.α, 11.β, 12.β, 13.β, 14.β, 15.α. Εκφώνηση: ΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ: Ο κύριος Πέτρος Καρμέλι και η οικογένειά του Δ: Καλημέρα σας, κύριε! Π: Καλημέρα σας! Δ: Πώς σας λένε; Π: Με λένε Πέτρο Καρμέλι. Δ: Είστε Έλληνας ή ξένος, κύριε Καρμέλι; Π: Είμαι Έλληνας. Η καταγωγή του πατέρα μου όμως είναι από τη Νότια Ιταλία. Δ: Α! Μάλιστα! Είστε παντρεμένος; Π: Ναι, είμαι. Εδώ και είκοσι χρόνια. Δ: Πώς λέγεται η γυναίκα σας; Π: Τη λένε Αλίκη. Αλίκη Παπασταύρου. Δ: Έχετε παιδιά; Π: Ναι, έχω τρία παιδιά. Δ: Αγόρια ή κορίτσια; Π: Έχω δύο γιους, το Φοίβο και τον Άγη και μία κόρη, την Άρτεμη. Δ: Μπράβο! Και πόσων ετών είναι τα παιδιά σας; Π: Ο Φοίβος είναι δεκαοκτώ ετών και σπουδάζει ιστορία. Ο Άγης δεκαπέντε και η Άρτεμη δεκαέξι. Δ: Να σας ζήσουν, κύριε Καρμέλι! Π: Ευχαριστώ πολύ. Δ: Τι δουλειά κάνετε, κύριε Καρμέλι; Π: Είμαι δικηγόρος. Δ: Και η γυναίκα σας, τι δουλειά κάνει; Π: Είναι αρχιτέκτονας. Δ: Αδέρφια έχετε, κύριε Καρμέλι; Π: Ναι, έχω έναν αδελφό και μία αδελφή. Δ: Είναι παντρεμένοι; Έχουν παιδιά;

	Π: Η αδελφή μου, η Άννα, είναι χωρισμένη και έχει δύο δίδυμα παιδιά. Ένα αγόρι και ένα κορίτσι. Δ: Και ο αδελφός σας; Π: Ο αδελφός μου, ο Μαρτσέλο, είναι ελεύθερος και δυστυχώς δεν έχει παιδιά. Λατρεύει όμως τα πέντε ανίψια του. Είναι ένας καταπληκτικός θείος! Δ: Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας, κύριε Καρμέλι. Έχετε μια πολύ ωραία οικογένεια! Κ.Γ.Λ. 13.26 Π.Π.Λ.13.27 Π.Γ.Λ. 13.28
--	---

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΤΕΤΡΑΔΙΟΥ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ	
ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΑΣΚΗΣΕΩΝ	ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
Ασκήσεις CD	ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ
Άσκηση CD	
Προθέρμανση	
13Α	
T107	
13Β	
T108	
13Γ T109	
Ο διάλογος φύλλο & φτερό	
13.1.	ΒΙΒΛΙΟ 13.1
Και λίγο πιο βαθιά	
13.2.	ΒΙΒΛΙΟ 13.3 & ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ 1
13.3.	ΒΙΒΛΙΟ 13.3 & ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ 1
13.4.	ΒΙΒΛΙΟ 13.1
13.5.	ΒΙΒΛΙΟ 13.1
13.6.	ΒΙΒΛΙΟ 13.1
13.7.	ΒΙΒΛΙΟ 13.3
13.8.	ΒΙΒΛΙΟ 13.6
13.9.	
13.10.	ΒΙΒΛΙΟ 13.8
13.11.	ΒΙΒΛΙΟ 13.8
13.12.	
Λέξεις	
13.13.	
13.14.	ΒΙΒΛΙΟ 13.6
Οργανώνομαι	
13.15.	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ 1
13.16.	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ 1
13.17.	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ 4 & ΒΙΒΛΙΟ 13.2
13.18.	ΒΙΒΛΙΟ 13.4 & ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ 3
13.19.	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ 3
13.20.	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ 2
13.21.	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ 2
13.22.	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ 2

Τονισμός	
13.23.	T110
Προφορά	
13.24.	T111
Αξιολόγηση	
Κατανόηση προφορικού λόγου	
13.25.	T112
Κατανόηση γραπτού λόγου	
13.26.	
Παραγωγή προφορικού λόγου	
13.27.	
Παραγωγή προφορικού λόγου	
13.28.	
Το τραγούδι μας	
13.29.	T113

13.29 ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΜΑΣ (T113)

<https://www.youtube.com/playlist?list=PL9IKsTSaAjdrcQbux9HFLdWBarcw0Zyi>

13. Κολίγα γιος (3:12)

Στίχοι: Γιάννης Νεγρεπόντης

Μουσική & ερμηνεία: Λουκιανός Κηλαηδόνης

Πληροφορίες για το τραγούδι

Κολίγα γιος του παππού μου ο **παππούς**,
κολίγα **γιος** του **παππού** μου ο πατέρας
κι ο παππούς μου **κολίγας** κι αυτός.

Και μονάχα εγώ, του **πατέρα** μου γιος,
έναν κλήρο είχα, λίγα στρέμματα βιος.

Η **δουλειά** στα χωράφια σκληρή.

Ντελικάτος εγώ, μα ξυπνός.

Τα **χωράφια** χτυπάω στο σφυρί

και στην **πόλη** ό,τι βγει. Είμαι αστός.

Τα **λεφτά** απ' τα χωράφια μια αρχή,

ένας **γάμος** ως προίκα **καλός**,

μια **χαρά** πήγε το **μαγαζί**.

Είμαι πια ένας **αστός** σεβαστός.

Κολίγα γιος του παππού μου ο παππούς,

Το 1973 κυκλοφορούν τα "**Μικροαστικά**" σε στίχους Γιάννη Νεγρεπόντη, που για πρώτη φορά ο Λουκιανός Κηλαηδόνης ερμηνεύει τα τραγούδια του. Αυτή η δουλειά είναι σταθμός στην καλλιτεχνική πορεία του Λουκιανού, αλλά και στα μουσικά μας πράγματα, γιατί τα "**Μικροαστικά**" πριν εκδοθούν σε δίσκο κυκλοφορούν παράνομα στη διάρκεια της δικτατορίας και γίνονται σημείο αναφοράς για μια ολόκληρη γενιά.

Αυτή τη φορά, το θέμα της δουλειάς του δεν έχει σχέση με τις προηγούμενες αλλά είναι «ιδιαιτέρως» για εκείνη την εποχή, μέσα από τους στίχους του αείμνηστου **Γιάννη Νεγρεπόντη** περνάει έστω και «υπογείως» κοινωνικά, αλλά και πολιτικά μηνύματα. Γενικότερα, πρόκειται για μια απεικόνιση της ελληνικής πραγματικότητας (άλλοτε με χιούμορ κι άλλοτε με σοβαρότητα). Η πολιτική «χρoιά» του δίσκου φαίνεται κυρίως από το γεγονός ότι κυκλοφόρησε με κόκκινο βινύλιο, χρώμα εξαιρετικά προκλητικό για μια ταραγμένη περίοδο, που οδήγησε στην πτώση της δικτατορίας. Παρόλα ταύτα, τα «**Μικροαστικά**» πήγαν πάρα πολύ καλά εμπορικά και απόδειξη γι' αυτό είναι ένα περιστατικό που αφηγήθηκε σε τηλεοπτική εκπομπή πριν λίγο καιρό ο Κηλαηδόνης: «*Μόλις κυκλοφόρησε ο δίσκος και κατά τη διάρκεια των Χριστουγέννων, πήγα να σ' ένα συγκεκριμένο δισκοπωλείο για να δω τι γίνεται. Τότε ήμουν άγνωστος*

κολίγα γιος του παππού μου ο **πατέρας**
κι ο παππούς μου κολίγας κι αυτός.

Και μονάχα εγώ, του πατέρα μου γιος,
είμαι πια ένας αστός,
είμαι πια καθεστώς.

Λουκιανός Κηλαηδόνης

φυσιογνωμικά κι έτσι κανένας δε μου έδινε σημασία, οπότε
μπορούσα να παρατηρώ ελεύθερα πώς πάει ο δίσκος. Έβλεπα
λοιπόν ότι κάποιοι έμπαιναν στο μαγαζί, αγόραζαν μόνο τα
«Μικροαστικά» κι έφευγαν. Κάποιοι άλλοι έπαιρναν τους δίσκους
που θέλανε και μαζί έπαιρναν και τα «Μικροαστικά».

Τα τραγούδια δημιούργησαν αίσθηση εκείνη την εποχή κι
ακούστηκαν πολύ, κυρίως τα «Κολίγα γιος», «Μακριά από την
πόλη», «Ο Γιώργος», «Κάποιος παλιός συνάδελφος»,
«Οικονομία κάνε» και «Ντροπή τέτοιο παιδί». Ουσιαστικά,
πρόκειται για σύντομα μουσικά σκετς με το γνωστό μελωδικό
ύφος του συνθέτη που δεν άλλαξε ποτέ μέχρι σήμερα.

Τα τραγούδια του δίσκου

1. Κολίγα γιος (Λ. Κηλαηδόνης)
2. Μακριά από την πόλη (Μ. Χρυσομάλλης)
3. Κάποιος παλιός συνάδελφος (Λ. Κηλαηδόνης)
4. Εργένης (Λ. Κηλαηδόνης)
5. Πρωινή γυμναστική (Ν. Σκυλοδήμος)
6. Ο Γιώργος (Λ. Κηλαηδόνης)
7. Ο γάμος (Λ. Κηλαηδόνης)
8. Οικονομία κάνε (Λ. Κηλαηδόνης)
9. Ξερίζωμα (Λ. Χαλκιάς)
10. Ντροπή τέτοιο παιδί (Λ. Κηλαηδόνης)
11. Σε πάρτι του '50 (Ορχηστρικό)
12. Στη μικρή αίθουσα εκθέσεων Παρνασσού (Ι. Κιουρκτσόγλου)
13. Ρέκβιεμ (Ν. Ρουσέας)
14. Η Μάρω (Λ. Κηλαηδόνης)

ΥΛΙΚΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ακούστε από το υλικό στήριξης στο διαδικτυακό μας ιστοτόπο το τραγούδι: *Η οικογένεια* από το βιβλίο
Αστερίας 1α – Ελληνικά για παιδιά.

Παραθέτουμε τα λόγια του τραγουδιού

Η οικογένεια

Είμαστε όλοι στο τραπέζι, ο μπαμπάς και η μαμά, ο αδερφός, η αδερφή μου, ο παππούς και η γιαγιά.	Το μικρό μωρό κοιμάται ήσυχο σε μια γωνιά και η γάτα νιαουρίζει ξάπλα, δίπλα στη φωτιά.	Γύρω-γύρω στο τραπέζι και με όρεξη πολλή, τρώμε μεσημέρι, βράδυ όλοι, όλο το φαΐ.
---	--	--

Γιώργος Ιακωβίδης (1953 – 1932)

Παιδική συναυλία

Τα πρώτα βήματα

Το κρυφό

